

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและที่มาของปัญหา

การบัญชี นอกจากจะมีความสำคัญในทางธุรกิจแล้ว การบัญชี ยังสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อีกด้วย โดยเป็นการจัดทำกรบันทึกบัญชีรายรับและรายจ่ายประจำวันของครัวเรือน ซึ่งเรียกว่า “บัญชีครัวเรือน” ทำให้ทราบผลการดำเนินงานของครัวเรือน และฐานะทางการเงินของครัวเรือน ตลอดจนสามารถนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนการใช้จ่ายเงินในอนาคตได้อย่างเหมาะสม ทำให้เกิดการใช้จ่ายเงินอย่างรู้คุณค่า ประหยัด ไม่ฟุ่มเฟือย และเกิดการออมในครัวเรือน สอดคล้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ทรงเล็งเห็นถึงความสำคัญของการสร้างภูมิคุ้มกันให้กับตัวเอง รู้จักความพอมีพอกิน พอมีพอใช้ โดยคำนึงถึงหลักเหตุผล และไม่ประมาท โดยเฉพาะการใช้จ่ายเงินอันเป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินชีวิต

ถึงแม้ว่าการบันทึกบัญชีครัวเรือนทำให้ผู้บันทึกทราบถึงรายได้และค่าใช้จ่ายของตนและครอบครัว ในทุกครั้งที่บันทึกบัญชีจะทราบถึงยอดเงินคงเหลือ วิเคราะห์รายได้และค่าใช้จ่ายนำไปสู่การลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น ทำให้เกิดการประหยัดและการออม อีกทั้งยังช่วยแก้ไขปัญหานี้สินได้ก็ตาม แต่ในปัจจุบันครอบครัวต่างๆ ส่วนใหญ่ไม่ให้ความสำคัญในการจัดทำบัญชีครัวเรือน การบริหารและการวางแผนทางการเงินของครอบครัวจึงไม่มีประสิทธิภาพ ทำให้ทราบได้ยากว่าในแต่ละวัน แต่ละเดือนครอบครัวตนเอง มีรายได้จากสิ่งใด เป็นจำนวนเท่าใด และมีการนำไปจ่ายค่าใช้จ่ายอะไร จำนวนเท่าไรบ้าง อันเป็นเหตุของการใช้จ่ายเกินตัว มีภาระหนี้สิน และไม่สามารถที่จะวางแผนทางการเงินในอนาคตได้

จากการที่หลักสูตรการบัญชี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ได้ดำเนินโครงการบริการวิชาการ “บัญชีเพื่อวิถีชีวิตที่พอเพียง” ครั้งที่ 4 แก่ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเขาบายศรี อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี ในวันที่ 2 สิงหาคม 2556 และได้มีการติดตามผลนำไปประยุกต์ใช้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 80 คน มีกลุ่มตัวอย่างจำนวนมากที่ไม่ได้นำการจัดทำบัญชีครัวเรือนมาประยุกต์ใช้จริงในชีวิตประจำวัน

ด้วยเหตุนี้จึงทำให้คณะผู้วิจัยศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการปลูกฝังการจัดทำบัญชีครัวเรือนแก่ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเขาบายศรี อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี เพื่อศึกษาแนวทางการปลูกฝังการจัดทำบัญชีครัวเรือน อุปสรรคและข้อจำกัดของแนวทางการปลูกฝัง

การจัดทำบัญชีครัวเรือนแก่ประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลเขาบายศรี อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี อันจะนำไปสู่วิธีการปลูกฝังการจัดทำบัญชีครัวเรือนแก่ประชาชนในท้องถิ่นอย่างยั่งยืน คือกลุ่มตัวอย่างที่สามารถที่จะจัดทำการบันทึกรายรับ-รายจ่ายของครัวเรือนได้ ซึ่งเป็นการบูรณาการงานวิจัยกับการเรียนการสอนและงานบริการวิชาการ ของ หลักสูตรการบัญชี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ประกอบกับเป็นการส่งเสริมให้นักศึกษาและบุคลากรสามารถนำความรู้ไปถ่ายทอดให้กับประชาชนในท้องถิ่น ให้เกิดการพัฒนาและยกระดับคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้นอีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวทางการปลูกฝังการจัดทำบัญชีครัวเรือนแก่ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเขาบายศรี อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี
2. เพื่อศึกษาอุปสรรคและข้อจำกัดของแนวทางการปลูกฝังการจัดทำบัญชีครัวเรือนแก่ประชาชน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย (Scope of Research) ไว้ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา/ตัวแปร

เนื้อหาในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย เนื้อหาด้านการจัดทำบัญชีครัวเรือนในปัจจุบันของประชาชน แนวทางการปลูกฝังการจัดทำบัญชีครัวเรือนแก่ประชาชน สิ่งสำคัญที่ทำให้การปลูกฝังการจัดทำบัญชีครัวเรือนแก่ประชาชน ประสบความสำเร็จ อุปสรรคและข้อจำกัดของแนวทางการปลูกฝังการจัดทำบัญชีครัวเรือนแก่ประชาชน และข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ประชาชนที่อยู่อาศัยในเขตเทศบาลตำบลเขาบายศรี อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี ซึ่งเข้าร่วมโครงการบริการวิชาการ “บัญชีเพื่อวิถีชีวิตที่พอเพียง” ในวันที่ 2 สิงหาคม 2556 จำนวน 80 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนที่อยู่อาศัยในเขตเทศบาลตำบลเขาบายศรี อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี ซึ่งเข้าร่วมโครงการบริการวิชาการ “บัญชีเพื่อวิถีชีวิตที่พอเพียง” ในวันที่ 2 สิงหาคม 2556 จำนวน 50 คน

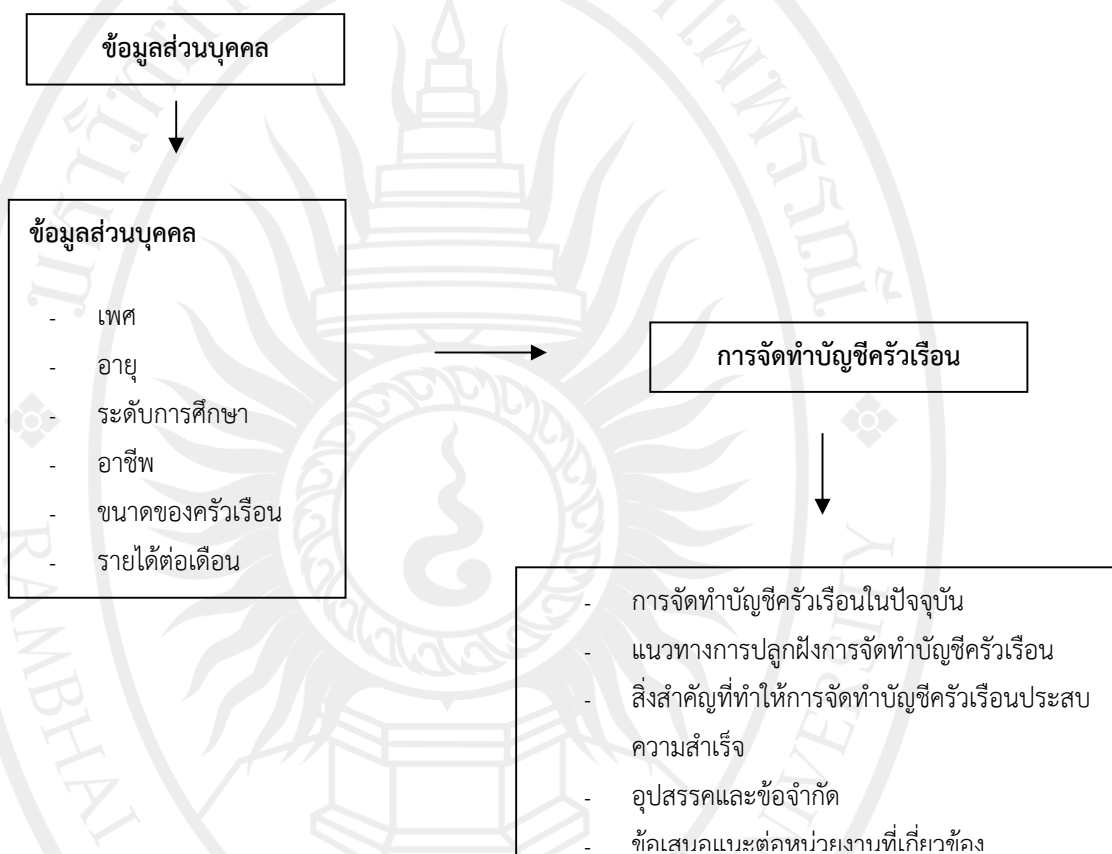
3. ขอบเขตด้านสถานที่

เขตเทศบาลตำบลเขายายศรี อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

เดือนมีนาคม 2557 – เดือนตุลาคม 2557

กรอบแนวความคิดของโครงการวิจัย

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

แนวทางการปลูกฝัง หมายถึง รูปแบบ วิธีการ การวางแผนการปฏิบัติงานที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือนในอนาคต

การจัดทำบัญชีครัวเรือน หมายถึง การจดบันทึก รายรับ รายจ่าย ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันของครัวเรือนต่าง ๆ

ประชาชน หมายถึง ตัวแทนผู้ที่อยู่อาศัยในเขตเทศบาลตำบลเขาบายศรี อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี ที่เข้าร่วมโครงการบริการวิชาการ “บัญชีเพื่อวิถีชีวิตที่พอเพียง” ครั้งที่ 4 ในวันที่ 2 สิงหาคม 2556

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ประชาชนมีการจัดทำบัญชีครัวเรือนมากขึ้น

คณะผู้วิจัย

1. อาจารย์วัชรินทร์ หอมประเสริฐ อาจารย์ประจำหลักสูตรการบัญชี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ตำแหน่งหัวหน้าโครงการวิจัย
2. นายยุทธนา พรรคอนันต์ อาจารย์ประจำหลักสูตรการบัญชี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ตำแหน่งผู้ร่วมวิจัย
3. นายพิศิษฐ์ ชัยสุวรรณถาวร อาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ตำแหน่งผู้ร่วมวิจัย

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี